روزنه

در گفت‌وگوی تلویزیونی معاون رئیس‌جمهور و نایب‌رئیس مجلس:

وجدان عمومی فرق جرزنی سیاسی را تشخیص می‌دهد

● حجت‌الاسلام «مجید انصاری» معاون پارلمانی رئیس‌جمهور و «محمدرضا باهنر» نایب رئیس مجلس، شامگاه شنبه با حضور در برنامه نگاه یک پیرامون تحقق شعار سال ۱۳۹۴ مبنی‌بر «دولت و ملت، همدلی و همزبانی» که از سوی مقام‌معظم‌رهبری برگزیده شده است به گفت‌وگو پرداختند. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، مجید انصاری در این برنامه و در بخش ابتدایی سخنان خود گفت: «طبیعی است که همدلی دولت، نظام و مردم می‌تواند انتخابات پرشوری را دامن بزند اگرچه یکی دیگر از دلایل این نام‌گذاری برای سال ۹۴ مسئله مذاکرات هسته‌ای نیز است زیرا اکنون مسئله مذاکرات به نقطه‌ای خوبی نزدیک شده و خوشحالیم در اول سال لبخند رضایت بر دل مردم نقش بسته است و همچنین تیم هسته‌ای کشورمان زمینه را برای گام‌های بلند برداشته و در چنین شرایطی همه عوامل حکم می‌کند که همدلی و همزبانی دولت و ملت به بالاترین شکل خود برسد.» معاون پارلمانی رئیس‌جمهور افزود: «عامل دیگر همدلی و همزبانی دولت و ملت شفافیت و صداقت میان دولت و مردم است؛ یعنی اگر دولت به‌صورت شفاف اطلاعات را با مردم در میان بگذارد و همچنین مشکلات را به‌صورت صادقانه بیان کند، این همدلی بیشتر خواهد شد؛ مثلا امروز که در کشور با بحران کم‌آبی یا مشکلات محیط زیستی مواجه هستیم، چنان‌چه مسئولان مشکلات را به‌صورت صحیح بیان کنند، مردم حتما همکاری خواهند کرد.»

دستور روحانی برای پاسخ‌گویی وزرا به مجلس

انصاری با بیان اینکه در ۱۷ ماه گذشته تعامل سازنده‌ای میان دولت و مجلس برقرار شد این سعی‌ای دوجانبه بود، گفت: «مجموعه دولت مصمم است جایگاه مجلس را ارج نهد و به جایگاه قانون احترام بگذارد.» در ادامه این برنامه، انصاری به آمارهای تذکرات و سؤال نمایندگان از وزرا اشاره کرد و ضمن تندخواندن برخی از روزهای نمایندگان در صحن علنی مجلس، اظهار کرد: «نزدیک‌به پنج‌هزارو۳۲۳ تذکر تا تاریخ ۹۳/۹/۶، به دولت تازه‌روی‌کارآمده دکتر روحانی داده شده است، ضمن آنکه هزارو۵۸۸ سؤال تقدیم مجلس شده است.

ادامه در صفحه ۷

تحلیل امیر محبیان از بیانیه لوزان

برد ما فقط در آن است که گل کمتری بخوریم

گمانه‌زنی‌ها درباره تأثیرات پس از تفاهم ژنو یا «پساتوافق» احتمالی تیرماه در سیاست داخلی ایران زیاد است. گرچه نمی‌توان پیش‌گویی کرد اما می‌توان پیش‌بینی‌هایی داشت. «شرق» برای تحلیل این وضعیت به سراغ تحلیل‌گران سیاسی از جناح‌های مختلف رفته و پرسش‌های خود را در زمینه‌های مختلف با آنها در میان گذاشته است. یکی از تحلیل‌ها، مقایسه با وضعیت قطع‌نامه ۵۹۸ و اتفاقات بعد از آن است. آیا ما شاهد چرخشی در گفتمان سیاست داخلی و خارجی خواهیم بود؟ اولویت‌های سیاسی ما دچار چه تحولی خواهند شد؟ دکترامیر محبیان، استاد دانشگاه در رشته فلسفه غرب، رئیس مرکز پژوهشی راهبردی آریا و مؤسس حزب نواندیشان ایران اسلامی و تحلیل‌گر سیاسی اصولگرا به پرسش‌های ما پاسخ داده است.

به‌نظر شما نتیجه مذاکرات اخیر در لوزان را فقط می‌توان حل یک مشکل بین‌المللی برای جمهوری‌اسلامی‌ایران ارزیابی کرد یا می‌توان از آن به‌عنوان یک تغییر ریل و گفتمان در سیاست خارجی ایران نام برد؟

قضاوت در مورد نتایج مذاکرات لوزان زود است زیرا هنوز شکاف‌هایی نه‌فقط در متن بلکه در ذهنیت طرفین مذاکره وجود دارد که هنوز پر نشده است. متأسفانه از ابتدا این ذهنیت توسط دولت آقای روحانی مطرح شد که این مذاکره برد - برد است. همین نکته انتظاراتی را در ذهن گروهی از جامعه ایجاد کرد که پس از مذاکره از دولت بپرسند که پس برد ما چه بوده است؟ ولی فارغ از بازی‌های کلامی، روشن است که در جهان غیرعادلانه ما، در یک طرف میز، غربی‌ها هستند که با اعمال فشار با بهانه‌های واهی می‌خواهند که ایران را به کلوپ دارندگان تکنولوژی هسته‌ای راه ندهند و در طرف دیگر ایران است که می‌کوشد در این معادله قدرت و مقاومت، امتیاز کمتری بدهد. به عبارت روشن‌تر قرار نیست در این مسابقه در نهایت دست دوطرف را بالا ببرند و بگویند هردو طرف برنده شده‌اند. برد ما فقط در آن است که گل کمتری بخوریم و بس. البته ایران هم در بازی خود محاسباتی دارد، آنچه که کف مطالبات ایران بود و تحت عنوان خط قرمز از سوی رهبری نظام مطرح شده بود، درحال تحقق است. البته نظام، مسئله هسته‌ای را ذیل «ابراهبرد» یا «گراند استراتژی» خود می‌بیند؛ از این‌رو، پاره‌ای از به‌ظاهر عقب‌نشینی‌ها را در این شرایط در کلان‌استراتژی قابل‌توجیه می‌یابد.

اگر قایل به این باشیم که در سیاست خارجی جمهوری‌اسلامی ما به یک گفتمان جدید رسیده‌ایم، آیا می‌توان گفت که گفتمان ما در سیاست خارجی جمهوری‌اسلامی‌ایران دچار تحول پارادایمی شده و ما شاهد تغییر نگاه به غرب از زاویه‌ای جدید خواهیم بود؟

گفتمان نه شرقی- نه غربی در اساس خود غرب‌ستیزی نبود بلکه تاکید بر استقلال و خوداکتفایی کشور بود؛ اما در طول زمان با اقدامات براندازانه و اعمال فشارهایی که غربیان انجام دادند عملا وزن و جهت این واکنش افزایش و تغییریافته و معطوف به اعتراض به عملکرد غرب در حوزه سیاسی شد. البته منکر آن نیستم که نوعی تحول در پارادایم جمهوری اسلامی در مواجهه با غرب درحال شکل‌گیری است. بخشی از این تحول به‌دلیل نوعی اعتماد به نفس نظام است که محصول موفقیت در کنترل بحران‌های داخلی و خارجی و بسط نفوذ منطقه‌ای است و بخشی هم به ضرورت رفع تنگناهایی برمی‌گردد که در حوزه اقتصاد به نحوی شاهد آن هستیم.

اگر سیاست خارجی فعلی را نتیجه اعمال سیاست‌های عمل‌گرایانه بدانیم، بعد از توافق ما در حوزه‌های سیاست داخلی و اقتصادی، می‌توانیم انتظار چه تغییرات کلانی را داشته باشیم؟ آیا هدف‌گذاری‌ها و جهت حرکت کلی نظام در آستانه یک شیفت پارادایمی قرار خواهد گرفت؟

نظام تلاش می‌کند که نوعی آشتی را میان گرایش‌های پراگماتیک و دگماتیک به وجود بیاورد. همواره هر حکومت ایدئولوژیکی که تشکیل می‌شود با این رویکرد یا لزوم، مواجه خواهد بود. تعارض میان آرمان و واقعیت، بعضا پارادوکسیکال به‌نظر می‌رسد ولی پیش از این در برابر این معادله پاسخ «پراکسیس» را قرارداده‌اند. یعنی به‌جای آرمان محض که اقتضائات عملی را درنظر نمی‌گیرد و عمل‌گرایی محض که فاقد آرمان می‌نماید تلاش برای ساماندهی نوعی عمل جهت‌دار «پراکسیس» پیشنهاد می‌شود. البته منظور من مکتب پراکسیس به مثابه جنبش فلسفی امانیستی مارکسیستی نیست که در دهه ۱۹۶۰ میلادی در زاگرب و بلگراد و در یوگسلاوی شوروی پدید آمد بلکه شاید بیشتر مشابه همان فرمولی است که مارکس در برابر فوئر باخ مطرح کرد؛ یعنی رسیدن به عمل متعهد. البته در متون اسلامی می‌توان کدهایی قوی برای تاکید بر عمل جهت‌دار پیدا کرد؛ من مهم‌ترین را اصطلاح قرآنی «عمل صالح» می‌دانم که بر تمامی کدهای دیگر ترجیح دارد.

نکته

آنچه روابط سیاسی و حتی جهت‌گیری‌ها را از خود متاثر خواهد کرد بیش از بحث توافق یا عدم توافق، گشایش اقتصادی و سرمایه‌گذاری خواهد بود

آرایش سیاسی نیروها و جناح‌های داخلی بعد از این تغییر چه سمت‌وسویی خواهد یافت؟ آیا ما شاهد همین طیف‌بندی در فضای قدرت سیاسی خواهیم بود یا امکان دارد شاهد ظهور و بروز ادبیات و گفتمان سیاسی جدید و شکل‌گیری جناح‌ها حول آن محور و در نتیجه تغییر الگوهای رفتاری و اولویت‌های سیاسی جناح‌ها باشیم؟ دراین‌صورت چه مواردی ممکن است در صدر اولویت‌های سیاسی جناح‌ها در ساخت سیاسی جدید قرار داشته باشد؟

تأثیر فاکتورتوافق بر روابط جناحی فعلا قابل ارزیابی نیست؛ زیرا سرنوشت این توافق هنوز روشن نیست ولی به گمان من آنچه روابط سیاسی و حتی جهت‌گیری‌ها را از خود متاثر خواهد کرد بیش از بحث توافق یا عدم توافق، گشایش اقتصادی و سرمایه‌گذاری خواهد بود. به دلایلی هنوز میزان تأثیر اقتصاد بر رفتارها و رویکردهای سیاسی جناحی در ایران مورد مطالعه دقیق علمی قرار نگرفته است ولی گمان دارم میان گشایش اقتصادی و تغییر رویکردهای فرهنگی و سیاسی به سوی نوعی از انفتاح رابطه معناداری وجود دارد. جریان‌های سیاسی ما عمدتا بجای آنکه در رویکردها متاثر از پایگاه اجتماعی خود باشند؛ دارای خصلت پوپولیستی بوده و تحت‌تاثیر فضای عمومی موضع اتخاذ می‌کنند. گشایش اقتصادی رویکردهای خاصی را در جامعه موجب می‌شود که عملا به صورت غیرمستقیم رویکردها و حتی ارزش‌های جریانات سیاسی را عمدتا به صورت بطئی تغییر می‌دهد.

در فضای فعلی به‌نظر شما، دستیابی به توافقی جامع با غرب و البته درنظرگرفتن این سخن رئیس‌جمهوری که گفته هسته‌ای گام اول است و به دنبال دوستی با کشورهایی هستیم که با آنها تخاصم داشته‌ایم، چه تغییری در موازنه نیروهای سیاسی ایجاد خواهد کرد و اگر نیاز به مهار انرژی برخی گروه‌ها باشد، به عقیده شما کدام طیف یا جناح‌ها در این راستا ممکن است محدودتر شوند؟

رویکرد تقابل اساسا در هر رابطه‌ای به‌دلایل مختلفی شکل می‌گیرد. دلایل روان‌شناختی، دلایل اقتصادی و منفعت‌طلبانه و دلایل عقیدتی بعضی از عوامل پیدایش چنین رویکردی است. تغییر این رویکرد، تابعی از علل پدیدآورنده این رویکردهاست؛ تا علت دگرگون نشود انتظار تغییر در معلول ساده‌انگارانه خواهد بود. پاره‌ای از دلایل تقابل میان ایران و نظام حاکم جهانی ریشه‌های عقیدتی و ایدئولوژیک دارد و میزان تخاصم در این حوزه بستگی تام به میزان نقش‌آفرینی کسانی در حوزه تصمیم‌گیری دارد که رابطه خود یعنی تقابل را بر پایه ایدئولوژیک تعریف کرده‌اند. از طرف دیگر مرور زمان معمولا نظام‌های انقلابی را دچار سایش ایدئولوژیک کرده و اقتضائات پراگماتیک جایگزین توجیهات ایدئولوژیک در رفتارها می‌شود. در این حالت با تغییر فاکتورهای منافع که پراگماتیک‌ترین عنصر در این حوزه است، رفتارها و نوع تعامل تغییر خواهد کرد. رویکردهای روان‌شناختی هم شدت ادبیات تعاملی یا تقابلی را تعریف خواهد کرد. طبعا در تغییر فاکتورها، هرچه گروه‌های سیاسی خود را در حوزه آن عامل تعریف کنند بیشتر با تغییرات مربوطه دگرگون خواهند شد.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **جای خوش بازنشستگان:** پیشنهاد می‌شود مسئولان وزارت کار و سازمان تأمین‌اجتماعی با صدور اطلاعیه‌ای تمامی اداره‌ها و سازمان‌ها را ملزم کنند که از به‌کارگیری بازنشستگان جداً خودداری کنند و به‌جای آنها به استخدام جوانان تحصیل‌کرده و بیکار بپردازند. درصورت مشاهده این کار غیرقانونی، با عوامل مربوطه به‌طور جدی برخورد کنند.

عرفان از تهران

● **جریمه کمرشکن/ نه جرم‌شکن:** برخی چراغ‌های راهنمایی و رانندگی تنظیم نیستند و این مسئله باعث می‌شود رانندگانی ناخواسته در محلی قرار می‌گیرند و دوربین‌ها هم عکس خودروها را می‌گیرند و برگه‌های جریمه به نام آنها ثبت می‌شود. در حالی که هنگام صدور قبض باید انصاف رعایت شود و به‌خاطر رانندگانی که می‌خواهند مقررات را رعایت کنند، این موضوع لحاظ شود.

علی‌اکبر فرقانی

● **پیشنهاد به شهرداری منطقه۳:** ساخت‌وساز پارکینگ طبقاتی در مجاورت ایستگاه مترو شهیدحقانی، باعث شده مسافران و عابرانی که از پیاده‌رو بزرگراه شهیدحقانی، حدفاصل ایستگاه مترو و پایانه اتوبوس‌های شرکت واحد، رفت‌وآمد می‌کنند، شاهد ریزگردها و گردوخاک باشند. پیشنهاد می‌شود شهرداری منطقه۳، برای پیشگیری از آلودگی هوا، با خودروهای آب‌پاش حاشیه بزرگراه و پیاده‌رو را آب‌پاشی کنند.

علی از تهران

● مبالغ زیاد جریمه‌هایی که شهرداری‌ها به‌عنوان تراکم یا اضافه‌ساخت، مثلا بالکن یا تجاوز به حریم پیاده‌روها، کوچه‌ها و... می‌گیرند، چه نفعی برای آیندگان دارد که باید سختی‌های آینده آن را تا ابد تحمل کنند؟

● قیمت‌ها با جیب مردم چه می‌کنند: ضرورت دارد مسئولان سازمان بازرگانی به واحدهای صنفی به‌ویژه در سه‌راه امین‌حضور و به فروشگاه‌های لوازم‌خانگی مراجعه کنند و قیمت‌ها را مورد بررسی قرار دهند تا برخی فروشندگان، به مشتریان اجحاف نکنند.

رامتین عرب‌یارمحمدی